

ARCHEOLOGIE VAN DE WIJK

Door Onno Boonstra

De Paasberg en Wellenstein bestaat ongeveer 100 jaar. Inmiddels is er het nodige veranderd in de bebouwing, de bestrating, de verlichting en de riolering van de twee wijken. Maar als je goed om je heen kijkt, zijn er nog heel wat sporen uit het verleden terug te vinden. In deze serie vertelt historicus Onno Boonstra uit onze wijk over wat er nog te zien is van wat er is geweest. In deze wijkkrant deel 2.

De bomen van de Paasberg (1)

Al snel na haar oprichting in 1919 begon de KLM met het maken van luchtfoto's. Het Gelders Archief heeft een groot aantal in haar bezit. Daar zitten er ook een paar bij die rond 1926 zijn gemaakt boven onze wijken. Copyright-eisen verhinderen de foto te tonen, maar op de site van het Gelders Archief zijn ze wel te zien (zoek in de beeldbank naar "Paasberg Aerocarto"). Twee van de drie foto's zijn vanuit het zuiden genomen. Je ziet de Velperweg met links de Rennenenk (Insula Dei) en rechts Bronbeek, waarlangs de eerste werkzaamheden aan Bronbeeklaan zijn gestart. Heel in de verte is de Geitenkamp zichtbaar, waar rond die tijd de eerste huizen werden opgeleverd.

Het meest opvallend aan de foto is dat er op het terrein dat later de wijk de Paasberg zou worden vrijwel geen bomen staan. Zelfs op de Paasberg zelf is niet meer dan wat struikgewas te zien; de rest van de toekomstige wijk bestaat uit kleine percelen land- en tuinbouwgrond.

Als je de Rennenenk, Bronbeek en Wellenstein, waar op de foto wel veel bomen te zien zijn, buiten beschouwing laat, zijn slechts hier en daar wat bomen en bosjes zichtbaar. Zo staat langs de Velperweg een rij populieren, is er een bosje op de hoek van de zandpaadjes die later de Vondellaan en de Alberdingk Thijmstraat zouden worden, en staat er een rij bomen langs de toekomstige Frederik van Eedenstraat: aan het begin een achttal forse bomen, gevolgd door een lange rij iele exemplaren.

Het is de natuurlijk vraag of er van dit beperkte aantal bomen ook nu nog een paar overeind staan. Daarop is een gedeeltelijk antwoord te vinden dankzij de database van vrijstaande bomen die de gemeente Arnhem in beheer en onderhoud heeft. In de database staan zo'n 50.000 bomen beschreven, met een aanduiding van de boomsoort, het jaar waarop de boom is geplant en de exacte plaats waar de boom te vinden is. Van dat enorme aantal staan er in onze wijken 693.

Frederik van Eedenstraat

Volgens de database staat aan de Frederik van Eedenstraat de oudste openbare boom van de Paasberg. Naast het parkeerplaatsje op de hoek met de Bronbeeklaan staat een beuk waarvan het plantjaar door de gemeente op 1900 wordt geschat. Een van de acht forse bomen die er in 1926 stonden, heeft de tand des tijds dus min of meer doorstaan, hoewel er in de zomer van 2020 een enorme tak van is afgebroken. Ook van de iele boompjes die verderop in de Frederik van Eedenstraat stonden, staan er nog een paar. Ze zijn in de honderd jaar van hun bestaan uitgegroeid tot forse beuken.

De bomen in het bosje bij de Alberdingk Thijmstraat staan echter niet vermeld in de database. Volgens buurtgenoot en landschapsarchitect Gijs Schut is daar een eikenboom te vinden van zeker 100 jaar oud.

Welke van die twee de oudste boom van de wijk is, kan je alleen te weten komen als je ze omzaagt en de jaarringen telt. Maar dat lijkt me geen goed plan.

Alberdingk Thijmstraat